

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Égész évre . . . 10 frt. — kr.
Félévre . . . 5 „ „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy órá . . . 1 „ „
Egyes szám 4 kr.

lap szellemi részét illető minden köz-
emény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Főlegli K. Lajos könyvkereskedésében
és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.
alatt.)

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb
terjedelmű s többesrői hirdetések alká-
szírni, jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg
díj minden külön bejelölésért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ujdonsg sora 50 kr.
Nyilttörri közlemények minden petit sora
50 krajczár.
Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőség-
ben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
alatt.)
Kéziratok nem adnak vissza.

Szives tudomásul!

Felhívás előfizetésre.

A »DEBRECZEN« 1894-ik évi, hu-
szonhatodik évfolyamára, elő-
fizetést nyitunk s tisztelettel kérjük elő-
fizetőinket előfizetéseik megújítá-
sára, valamint mindazokat, kik elő-
fizetési, vagy hirdetési díjaikkal hátra-
lékban vannak, hátralékaik ki-
egyenlítésére.

A »DEBRECZEN« előfizetési ára:
Egy évre 20 korona (10 frt.)
Fél évre 10 korona (5 frt.)
Negyedévre 5 korona (2 frt 50 kr.)
Egy órá 2 korona (1 frt.)

Netaláni tévedések elkerülése végett
kérjük a vidéki t. előfizetőket, hogy elő-
fizetéseiket egyszerűen e cím alatt szí-
veskedjenek beküldeni: **A »Debreczen«**
kiadó-hivatalának, Debreczen.

A »DEBRECZEN«
szerkesztősége és kiadóhivatala

A katolikus autonómiáról.

Kényes kérdésnek látszik, hogy
nem-katolikus ember szóljon hozzá a
katolikus autonómiához, mely látszólag
csak annak az egyháznak belső ügye s
más felekezeteknek hozzá semmi közük.
Azonban a kényes kérdések tárg-
yalása elől nem térhetünk ki, ha azok
nemzeti és felekezeti és felekezeti köz-
fontossággal bírnak. A katolikus auto-
nomia pedig, a mint már fentebb is
említém, csak látszólag eme felekezet
belső ügye, valójában azonban mélyen
bele nyúl a állami életünkbe s közvetle-
nül érinti más felekezetek, különösen a
protestáns egyház vitális érdekeit is.

Hogy miért, azt igyekezni fogok ki-
fejteti.
Itt mindenekelőtt jelzem, hogy fej-
tegetéseimben három szempont vezérel.
Az egyik az, hogy az autonomikus
felekezetek, különösen pedig a protestáns
egyház, melynek lét-elemét a szabadság
és önkormányzat képezik, csak tiszta
szívvel örülhet annak, ha legsajátabb

elvei, a demokratikus uralom eszméi azt
a hatalmas szervezetet is kezdik áthatni
s mennél teljesebben hatják át, mely
egész mivoltánál, különösen azonban leg-
újabb fejlődésénél fogva ezen eszmék
merek tagadásának látszik.

A másik szempont az, hogy a kat-
holikus autonomia megalkotása, rende-
zésének vezérelvei s részletei mindaddig
a kath. egyház legfelsőbb ügyét képezik,
míg szorosan ezen egyház érdekkörén
belöl maradnak és sem az állam, sem
más felekezeti honlakosok jogait nem
sértik. E korlátan belöl senki abba jog-
gal be nem avatkozhatik.

A harmadik szempont pedig az,
hogy a magyar államnak, melyet a hon-
lakosok összesége alkot, nagyfontosságú
jogai és igényei vannak a katolikus
egyházzal szemben, melyeket rendkívüli
áldozatok árán szerzett meg s melyeket
a történelmi fejlődés köz- és fenségi jo-
gainak alkotó részévé tett; egy részök
pedig már az állam természeténél fogva
megilleti. A kath. autonómiát tehát e jo-
gok sérelmével megcsinálni nem szabad.
Nem az tehát fontos az államra és a
többi felekezetekre, hogy miként alkotják
meg katolikus testvéreink az autonó-
miát, hanem az, hogy miként nem sza-
bad azt megalkotniok, a mint már Deák
Ferencz is megmondotta 1873. jun. 28-iki
beszédében.

Az autonomia lehet valódi, vagy
csak színleges, szolgálhat az egyház vi-
lági elemének jogai gyarapítására, vagy
meglehet, hogy az ellenkezőre használják
köpenyül; mi, kik a kath. egyházon ki-
vül állunk, csak sajnálattal látjuk, ha
nem az emberi szabadság eszméi jut-
nának itt legalább aránylagos győzelemre,
— de beleszólási jogunk nincs.

Am sohn abba bele nem egyezhe-
tünk s ellene teljes erővel küzdünk, hogy
az autonomia jelszavát, a szabadság s szent
eszméjét ultramontán-reakcionárius ele-
mek ismét csaléteknek használják fel arra,
hogy egyházukban ne a világi elem
jogos befolyását értsék, hanem hang-
zatos álúrügyek alatt az államot fosz-

szák meg eddigi adományaira vonatkozó
minden jogától s az ez adományok alap-
ján gyakorolt minden nemü betolyásától
s mint Nagy Sándor, egy mesteri vá-
gással vágják ketté az alapok és alapít-
ványok rendezésének egész gordiusi
csomóját.

A kath. autonomia nem érintheti
tehát a magyar államnak az apostoli
alkotmány s király által képviselt s a
felelős kormány közvetítésével gyakorolt
ama jogait, melyek az érsekségek, püs-
pökségek, nagyobb prépostságok, apát-
ságok felállítására, egyesítésére, elkülön-
zésére a javadalmak kinevezésére és
áthelyezésére vonatkoznak; nem másit-
hatja meg az egyházi személyek örök-
lésére vonatkozó jogszabályokat, nem
vonhatja ki az állami kezelés és ellen-
őrzés alól a vallási és tanulmányi és
egyéb alapokat, legalább azokat, melyek
tisztán, vagy túlyomólag állami
eredetűek s hogy melyek ilyenek, mely-
lyekre tarthat tehát számot az állam és
a kat. egyház közötti leszámolás esetére
a magyar nemzet összesége, mint ilyen:
az még mindig nyilt kérdés képez s ezt
előzetesen az igazság követelményei sze-
rint kellene megoldani.

Nem érintheti a kath. autonomia a
szerzetes-rendek bebocsátására vonat-
kozó állami jogot, melyet az 1715. 102.
törvényzikkeltől kezdve annyi országos
törvény erősített meg; nem a pátróná-
tusi viszonyok, nem a tisztán kath. jel-
legű alapítványok s vagyonok feletti fő-
felügyeleti jogot; nem szüntetheti meg a
kir. jóváhagyás (jus placeti) jogát.

A többi felekezetekkel szemben pe-
dig nem képezhet praejudiciumot az ala-
pok és alapítványok kérdésének végle-
ges megoldásában.

Igy nem lehet megcsinálni a kath.
autonómiát.

Azonban az 1871-iki kongresszus
példája ép azt bizonyítja, hogy az egész
autonomiai mozgalom nem tulajdonképi
autonómiát akar teremteni, nem a világi
hívek befolyását akarja erősíteni az egy-
házi ügyekre, hanem a klerikális uralmat

minden állami ellenőrzés alól kivonni, a
kath. egyház kezében levő állami eredetű
javakat s alapokat tisztán és kizárólag
kath. tulajdonná változtatni, az alapok és
alapítványok függőben levő kérdését az
autonomikus rendezéssel egyoldalulag és
praejudicialiter megoldani. Megakarják to-
vábbá szüntetni a király, vagy legalább a
felelős kormány részvétét a főpapak ki-
nevezését illetőleg, s a mit az u. n. apos-
toli királyi jogokból meghagynak, azt a
magyar alkotmány szellemével ellenkező-
leg, nem mint az államnak, a nemzetnek
a király által gyakorolt, hanem mint egye-
dül a Felséget illető személyes, semmi
alkotmányos formák közé nem tartozó jo-
gát tüntetik föl.

»Az állampolitikai viszonyok válto-
zása folytán a különböző hitfelekezetű
polgárokból alakult országgyűlésnek felelős
államkormány a kath. egyházi ügye-
ket ezen egyház jogainak s érdekeinek ve-
szélyeztetése nélkül alig kezelheti s ennél
fogva tájulnia kell ama sokszoros kapcsola-
tnak is, mely századok folytán mint his-
tóriai szükség fejlődött ki a magyarországi
kath. egyház és a magyar állam közt —
mondja az 1871-iki kongresszusi felirat,
melynek munkálatára a liberáliszmus egyik
ez időben nevezetes közlőnye, az akkori
»Pesti Napló« 186. számában azt mondja,
hogy nem egyéb, mint a szabadság neve
és leple alatt a szabadság és állam ellen
intézett merénylet.

S mégis az autonomikus mozgalom
vezéremberei nagyobb részt e munkálat
felelevenítését és folytatását kívánják, oly
munkálatát, melyet épen ez irányzata mi-
att akkor sem erősíthetett meg a Fölség s
nem tárgyalhatott a törvényhozás.

Szívünköl óhajtuk, hogy legyen
kath. autonomia; hogy milyen legyen,
abba nem lehet beleszólásunk, azt legfel-
jebb belső érdeklődéssel kísérhetjük. De
nem lehet olyan, mely az állam felségi és
szerzett jogait, vagy a többi felekezetek
jogos érdekeit sérthetné; nem lehet olyan,
mely ügyes hadi fortélylyal csak az
ultramontán papi hatalom erősítését mun-
kálná. **a. a.**

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

A magyar nyelv II. Rákóczi Ferencz korában*)

Írta: Szederkényi Nándor

Tudjuk azt, hogy hazánkbn a mult szá-
zadokban a hivatalos nyelv latin volt. Az
1790/91-iki országgyűlésen azonban már kimondatott
a magyar nyelv kötelező használata,
melynek teljessé tétele csak az 1840. 6-ik
tczikben fejeztetett be.

Hazánk három százados történelme so-
rán, mint kiváló jelenséget észleljük azonban
azt, hogy a mint ez események folytan a nemzet
kebeében a nemzet önértzet nyilvánulása
határozottabbá válik, ezzel karöltve a magyar
nyelv uralkodó hangja is a hivatalos és
nem hivatalos világ egész terjedelmét el-
fojalja.

Hát képzelhetjük azt, hogy Bocskay, Beth-
len, Thököly, a Rákócziak mozgalmas korában,
a nemzeti önértzet lázas nyilvánulását köze-
pette, más nyelv uralkodott volna a köz- és
magán életben, mint a magyar?

Ezekben az időkben a vezérlő-fejedelmi
szózatok, felhívások, kiadványok magyar nyelv-
viszhangjai hűségeen érvényesülnek a
vámegyek termeiben is: s a nemzeti önért-
zet nyelvben is egységessé válik az akarat
teljességével.

Ha a nemzeti önértzet egysége a nem-
zeti nyelvvél állandóvá vált volna, hová fej-
lett volna nyelvünk belterjes és irodalmi gaz-
dagsága!

A mint azonban beborult a nemzeti ön-
éretz nyilvánulásának fényes csillaga: megné-
mült a magyar szó is. A diadalmas bécsi

*) A „Magyarország“-ból.

udvar német nyelve mellett, országszerte a
kormányzásokban és a vármegyék zöld asz-
talánál, a la in nyelv foglalja vissza régi ural-
mát. Az elfojtott nemzeti önértzet sereg-
telén látjuk vergődni a zengzetes hazai
nyelvet is.

Hogy micsoda sajtós okok működtek itt
közre, s mily lélektani jelenségek voltak gyá-
szos kísérői e fejleményeknek, bármí csabító
volna is érdekes epizódokkal megvilágítani,
erre most ki nem térhetünk.

Egyet azonban konstatálnunk kell, hogy
Állami szerves életünknek függetlenségi kü-
zdelme, mindig ugyanegy volt a magyar nem-
zet nyelvért való küzdelmével; a mi azt jel-
enti, hogy a magyar állami egység és függet-
lenség eszméje a magyar nemzeti nyelvi egy-
séggel volt mindenkor azonos.

Hát úgy van. A Bocskayak, Bethlenek, Rá-
kócziak korában szerte hangzott a magyar
szó a köz és magánélet egész köré.

Nézzük csak II. Rákóczi Ferencz vezér-
lő fejedelem nyolcz éves kormányzatának kor-
szakát, magyar anyanyelvünk diadalmos ural-
kodásának é fényes korát.

A mint 1703 ban megzendült Munkács
bércein át édes magyar hangokon Rákóczi
Ferencz felhívó szózata, kigyult a hazafias ön-
éretz heve, s nemcsak a mezők-bárczék népé-
nek, hanem a vármegyéknek is hivatalos s vel-
ve rögtön magyarrá lett.

A magyar nyelv II. Rákóczi Ferencz-
czel csakhamar fényes diadalutat tett az egé-
z országban.

És mily zengzetes, az erelmek hulláma-
in gyönyörűen változó, ősi erőtel duzzadó
nyelven beszéltek és leveleztek Rákóczi hível
az ország vármegyéivel és népével! Ismer-
jük és gyönyörködve olvassuk Rákóczi, Ber-
cenyi, Károlyi, s a többi vezérlő és intéző

ferfiak levelezéseit, hivatalos kiadványait, kor-
mányzati és közigazgatási, ugy publico-diplo-
matiai okmányait, egyezőval összes hadügyi és
bellügyi aktáit, s bámulva látjuk nyelvünk bel-
terjes gazdagságát, hogy a török hódoltság után
alig két évtizedre, egy egész ország küzde-
mes kormányzati vezetésére teljesen képes és
alkalmas volt.

Es a vármegyékben, nem kényszerrel,
ellenkezőleg mint a lánczoktól felszabadult
Prometheus foglalta el helyét a nemzeti geni-
us, megnyilatkozva ősi anyai nyelvén, szépsé-
gesen, mint az még mai nap is sok tekintet-
ben mintaul szolgálhat.

Csak így volt lehetséges, hogy Rákóczi nyolcz
éves kormányzatán át, a latin hivatalos nyelv-
vel megfajított vármegyék szervezete mintegy
megifjodott a nemzeti érzelem hatása alatt, s
a nemzeti egység nyelvben és érzelemben tel-
jessé vált.

Nagyon érdekes és gyönyörkötető Rá-
kóczi rendelkezései sorában olvasni, akár a
katonai, a varesördítési szervezete legapróbb
részleteire szóló utasításait, a védelem takti-
kai körülírását, beosztásait, a vármegyékhez
intézett katona-állítási, adófizetési és egy-
bb törvénykezési rendeleteit, az akkori viszonyok
és formák keretében, az egyes hadvezérek be-
ható jelentéseit, a vármegye gyűléseinek fel-
iratait, végrehajtási tudósításait s egyéb köz-
érdekű nyilvánulásait, — mindannyit általában
magyar nyelven, ugy hogy egyes latin fogal-
mazványok csak is kivételes számban fordul-
nak elő.

Hát a széchenyi, óndi országos gyűlések,
a miskolci, kassai, egri pataki stb. konventu-
sok magyar nyelvű tanácskozásainak országos
vézérései, rendeletei, felhívásai, nem-e a ma-
gyar hivatalos iralyának az ország érdekeit és
igényeit kielégítő bizonyítékai?

Ezekben az okiratokban az eszmék kor-
rekt kidomborítása, az erelmek hullámzásá-
nak színeze-e, az akarat világos értelmezése
kétségekivülvé teszi magyar nyelvünknek már
ez időben teljesen alkalmas voltát a közszol-
gálat és közéletnek minden ágában. — A
legelőntabb közzéjuttatott művelet s magyar
közjogi meghatározások szabatos magyar fo-
galmazványai pedig szintén csodálatba ejtenek,
magyar nyelvünk ezen korbéli fejlett s bőbösé-
ge s kifejezéskepes ereje felett.

Hogy a latinizmus túlaradó bősége lepi
el sok irányban a fogalmazványokat, ezt cso-
dálni sem lehet; hiszen a közélet nyelvével min-
den nemzetnél a nyugodt irodalmi munkásság
csiszolta és fejlesztette évtizedeken át, a mi
itt is bekövetkezett volna idejében, ha a 18-ik
század fojtó göze nem kábítja el a nemzeti
önéretzetet a nemzeti nyelv kultusát is.

Vegyük csak kezünkbe Rákócziinak a várm-
megyékhez intézett egyes kiáltványait. — Mily
dramai erő duzzad azokban s a szenvedő gé-
nius nyilvánulata mily mélységes visszhangok-
ban, zamatos szövirágokkal diszitve nyer ki-
fejezést.

1703. aug. 29-én vetési táborából írja He-
vesvármegyéhez: »Mi — adgyuk tudására min-
denkinek ezen megnyomorodott hazánkban,
nevezet szerint Hevesvármegyében lakozó egy-
házi s világi, uri s nemesi — egy szóval min-
den rendű embereknek — Elmondja, hogy »fog-
ságából is en csodás jóvöltából kiszabadulva,
az ország sokszorosán sértett szabadságáért
fegyvert ragadva« a győtrött haza földjére jött.
Törvénytelenül keserves bujdosásra üzetett sor-
sa után, magyar hazánk dicsőséges szabad-
ságának kivivasára s elviselhetlen kegyetlen
igájának levetésére már Bereg Szabolcs, Bi-
har, Kraszna s több vármegyékbe szerencsésen
beérkezett.

ra.

ron alól

- most 3.50
- » 4.—
- » 4.50
- » 6.95
- » 12.50
- » 1.76
- » 3.03
- » —.60
- » 5.—
- » 12.—
- » 12.—
- » 1.08
- » 1.35
- » 4.50
- » —.10
- » 14.—
- » 6.—
- » 3.50
- » 3.50

lett.

amitok
teljesítem

zsef,

cz

kodjunk!

Csak szerencsefejjel valódi!

A király és Jókai. Gróf Tisza Lajos, a király személye körüli miniszter, megküldötte Jókai Mórnak a király legfelsőbb elismeréséről szóló kezesírt. A lepecsételt királyi üdvözlő levelet báró Eötvös Loránt, a jubiláris bizottság elnöke fogja az ünnepes ülés elején felolvasni. Gr. Tisza Lajos a királyi levelet a következő sorok kíséretében küldötte Jókaihoz:

Kedves barátom!

Kiváló örömmel szolgálok, hogy legfelsőbb megbízásból nekem jutott a szerencse ötven éves írói jubileumod alkalmából a felsőnek legkegyelmesebb jókívánatait és az írói pályán kifejtett fényes működésedért való legmagasabb elismerését, nekem, a mellette hivatalos okmányban átadhatni.

Örömmel azonban lehangolólag hat azon körülmény, hogy hivatalos elfoglaltságom folytán nem lehetek személyesen tanúja és részese a nemzeti ünnepeknek.

A tollhoz kell tehát folyamodnom — melyet sajnos, távollól sem forgatok oly mestereleg, mint te, — hogy halványan bár, kifejezést adjak azon régi barátságunk, őszinte tisztelőmetnek, melylyel irántad viseltem.

A magyarok istene tartson és áldjon meg.
Hived:
Tisza Lajos

BELFÖLD.

Göndöcs Benedek halála. B-Gyula, jan. 4. Göndöcs Benedek apát halála nagy részvételt keltett B-Gyulán. A halál az apátot ma déli fél 12 órakor érte. Szívizélethűs okozta elhunytát, mely hirtelen következett be. Előző napokon még semmi baja sem volt, sőt a napokban nagy hévvel beszélt a szószékről a polgári házasság ellen és vasárnap akarta a közös pásztorlevelet kihirdetni.

A polgári házasság tárgyalása. Budapest, jan. 4. A házassági javaslat tárgyalását ma folytatták. Legérdekesebb része volt a tárgyalásnak az ötödik szakasz, mely helyett Teleszky új szakaszt indítványozott. Az új szakasz következőképen hangzik:

„A jegyes, a ki az eljegyzéstől alapos ok nélkül visszalep, vagy a másik jegyesnek a visszalépésre alapos okot szolgáltatott, köteles azt, a mit a házasság okából neki a másik jegyes vagy annak rokona ajándékozott, vagy az eljegyzés jellel adott, természetben visszaadni; vagy ha természetben már nincs meg, értéket annak erejéig megtéríteni.”

A hódásági mandátum. A szabad-élvű párt jelöltje Lebach László dr. — mint egy zombori lap, értesül — visszalépett és helyette Gajári Ödön, a »Nemzet« szerkesztője lép föl.

Dinamit-monopolium. A magyar és az osztrák kormány tárgyalásokat kezdett meg, a melyek Ausztria-Magyarországban a dinamit-monopolium megalapítására — vonatkoznak.

A jövődó háboru vezérei. Katonai körökben egy jövődó háboru esetén leg-többet várnak Schönfeld báró gráci hadtestparancnoktól, a ki hadvezéri képességének a községi nagy hadgyakorlatok alkalmából ismé-

telve erős tanuságát adja. A nevezett hadtestparancnok ugyanis ellenfelét oly csöndben s rendkívüli gyorsasággal kerítette körül, hogy a legfelsőbb hadvezetőség ott a helyszínen különös meglepedésének adott kifejezést. Másodsorban nagy katonai sikereket várnak mádi Kovács János kassai hadtestparancnoktól, a kit a honvédségtől helyeztek át a közöshad-sereghez. Hogy milyen nagy bizalommal vannak legfelsőbb körökben a kiváló katona képességei iránt, eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy mádi Kovács János alig négy év alatt rohamosan lépett elő hadosztályparancnokká, majd altábornaggyá s legutóbb az ország katonailag legfontosabb pontjára, Kassára neveztek ki hadtestparancnokká. A jövődó háboru sokat ígérő vezérei között emlegetik még Fejérváry Géza báró honvédelmi minisztert, Rheinländer zágrábi hadtestparancnokot és Krieghammer Ödön br. hadügyminisztert.

KÜLFÖLD.

A hercegnő regénye. München, jan. 5. A »Fränk. Zg.« Nusbachban, Seefried báró ezredparancnok lakhelyén megjelenő lap, mint bevégzett ténny jelenti, hogy Seefried fiát, Erzsébet bajor hercegnő férjét, a Troppauban állomásozó »Ferencz József« ezred hadnagyává neveztek ki. E lap az újabb felmerült híresztelésekkel szemben határozottan hangsúlyozza, hogy a házasságot, ugy az egyházi, mint polgári hatóságok előtt megkötötték.

Vaillant az esküdtsek előtt. Páris, jan. 5. A Vaillant ügy ma pusztán alakszerűségek miatt az esküdtsek elé került. Az első megkérdészte Vaillant-ot, hogy mi a polgári állása és azután a hivatalból kiküldött védővel egyetértőleg későbbi terminust tűzött. Vaillant kedvese, Marchall asszony, lassnóként fellépett betegsége miatt. Kijelentette a »Gaulois« egy munkatársának, hogy abban az esetben, ha Vaillant-ot deportációra ítélik, nem fogja őt követni. — Páris, 5. Az esküdtsek elnöke Labori ügyvédet rendelte ki Vaillant védőjéül, a mára kitűzött tárgyalásra. — Azonban Labori is megtagadta e tisztség elfogadását, azon indoklással, hogy az idő a per aktáinak tanulmányozására igen rövid.

Ostromállapot Sziciliában. Róma, jan. 4. Crispi hosszas vonakodás után engedte a közvélemény óhajátának és elrendelte Sziciliában az ostromállapotot. Morra tábornokot az egész sziget katonai parancnokává neveztek ki és pedig katonai és polgári tejjátalalták. Politikai ügyekben ezzel megszünt a Szicilia szigetén a polgári törvénykezés. Ghibellinában a csapatok kénytelenek voltak fegyverhez nyulni és 20 embert lölettek. Ma a 19-ik chevaux legers ezred négy zászlóalja és három zászlóalj gránátos indult Sziciliába.

Bach végrendelete. Bécs, január 3. A nemrég elhunyt Bach volt miniszter végrendeletét hosszas kutatás után végre megtalálták. A hagyaték összege kerek 3 millió. Bach általános örökösévé fivérért, Bach Henrik báró bécsi ügyvédet tette. Nővéreinek egyenként 20.000 ezer frtot kapnak, nővéreinek gyermekei egyenként ötszázat.

A lótuszvirág.

— Elbeszélés. —

Irta: **Limpurg F.**

Fordította: **Biró Irén.**

(Folytatás.)

Theunert fejét rázta; már tudta, hogy miben áll a dolog s hogy a tábornokot erős elhatározásában semmi sem ingathatja meg. Este lett. A vendégek idővel jöttek-mentek, s a tűzijátékot várták, mely az estélyt befejezte; mindenki a legjobb hangulatban volt.

Ella és Höfer nem sokat akartak egymással törődni; természetesen ez elhatározást nem sikerült megtartani, s vidám, ragyogó lte-kintetük mindenkinek feltűnt. Az apa elégedett volt, hogy leányát oly boldognak láthatta, bár ez mit sem tudott az ő gyanusításáról. Höfer nagyon szolid, derek tiszt volt és szeretetre-méltó barát. A háziur csak bátyja miatt ag-gódott; Elláról ennek barátjára nézett és maga is beismerte, hogy Editha nagyon-nagyon szép és — veszedelmes. A puha, tengerzöld cachemirruha, s a hajába tűzött vízi lilium igen jól állott neki.

Az imént a tábornok e szót suttogetta fe-leje: »Undine!« és ő hasonló hangon felelt: »Örizzkedj, merész halandó!« Jól tudta, hogy ez őrtatlanul elhangzó szavaknak milyen mély értelme van, de ma nagyon jól akart mulatni, mert egy pár nap mulva Overlund bácsihoz fog utazni; ma az öröm serlegét az utolsó csöppig kell kiüríteni! Gyermekek hiúságot ér-zett, midőn Ellától megudta, hogy mennyire isteníti a tábornok: ma azt akarta, hogy nyil-atkozzék; Arhur nagyos messze volt, senki sem tud róla; mi van ebben?

Gyönyörű éjszaka volt. A holdfény ezüst sávokban terült el a tavon, szobrok fehérlet-tek a bokrok közt, s a vizililiumok, karcu leányalak mesés bájosan tűnt fel a holdfény-ben; Editha a tópartján állott s apró, sima köveket dobált a vízbe. Nagyt loocsanva tűn-tek el a kavicsok a tóban, mindig nagyobbó gyűrűket képeztek a vizen míg egyszerre is-

Az egyháztér rendezése.

Az egyháztér rendezése és Stenczinger ház kisajátítása tárgyában működő küldöttség, az alábbi megkeresést intézte az érdekelt háztulajdonosokhoz:

Folyó hó 9-én Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlésének szám-mos tagja a városháza tanácstermében érte-kezletre egybegyűlvén és a város szűkítésének, utczái és terei rendezésének kérdéséről tanácskozván, az egyháztér rendezését és a Stenczinger ház kisajátítását olyan fontos városi közérdekű ügynek jelentette ki, a melynek megoldása már tovább nem halasztható s ez okból a bizottsági közgyűlésnek 1868. évi má-jus 6-án 220/2545. szám alatt egyhangulag meghozott határozatát, mely a Stenczinger ház kisajátítását elrendelte, ugy közfoglalmi, piacz-rendészeti és szepitési indokokból mennel előbb végrehajlandónak kimondotta, az e kö-rülí teendők előkészítésével maga kebeleből 7 tagot számláló küldöttséget bízván meg.

Ezen küldöttség ma tanácskozára egy-begyűlvén, megfontolás tárgyává tette, hogy azon nagyfontosságú közfoglalmi, piaczrende-zési és városzépítési közérdekek, a melyek az egyháztér rendezését, a Stenczinger ház kisajátítását már 1868-ban indokolták s ma elodázhatalanná teszik, a szomszédos házak tulajdonosainak magánérdekeivel szoros kap-csolatban állanak a mennyiben a tér rendezése által háza használhatósága, jövedelme és ér-teke nagy mértékben emelkedni fog.

Ily formán a város közérdeke az ottani háztulajdonosok magán érdekeivel kapcsolatos leven, a küldöttség méltányosnak tartaná azt, hogy a szomszédos házak tulajdonosai magán érdekeik irányában járuljanak hozzá a kisa-játítás költségeihez, hogy ily módon a rende-zés gyorsan keresztelvéhető legyen.

Mert míg e nélkül a minden o'dalról igénybe vett városi házipénztár talán még hosszú ideig alig találna fedezetet, a kisajátít-ás költségeihez addig az érdekelt háztulajdo-nosok adozatkészsége mellett és segítségével a még ezen kívül szükséges fedezet azonnal meg lesz található, a városi házipénztáron se-gítve lesz a nélkül, hogy ez az érdekelt háztulajdonosok megterhelésével járna, mert a kisajátítás és az egyháztér rendezése által nagymértékben emelkedő jövedelem többlet és értéknagyobbodás a ig pár év alatt bőven meg-téríti a most meghozott áldozatot.

A város legkiválóbb pontja, a nagy tem-plom előtti tér díszes kiépítése 1—2 év alatt befejezhető lesz, a mire különben még 1—2 évtizedig kellene várni.

Ez-knek előrebocsátása után, a küldött-ség egyhangu megállapodá-ához képest, azon megkeresést intézzük a t. czimhez: szivesked-jék ugy a város közérdekeiben, mint az ezzel kapcsolatos jól fel fogott magánérdekeiben mű-ködésünket kellő erkölcsi és anyagi támogatásban részesíteni s meghatározni azt az összeget, a mely-lyel kész hozzájárulni a Stenczinger ház kisa-játításának költségeihez, sziveskedjék a mellé-kelt nyilatkozatba beleírni, szabályszerűn alá-írni, két tanuval megelőttemeztetni és 1894. január 25-ig küldöttségi elnök, Márk Endre

mét mozdulatlan lett a tó tükre, míg a játék újból kezdetét nem vette.
— Kedves Undine, kegyetlen szép vizi-tündér, mindenütt kerestem és végre is biro-dalma mellett találok meg!
A leány kissé megijedt, de aztán ugyan-azon a mosoly volt ajkán, a melylyel a ka-rácsonya alatt Saldowot elámitotta. A tábor-nok mellett állott, egészen közel.
— Akar-e nekem jósolni? suttogetta, a tóra mutatva. A hullámok mellett Undine otthonában van, mutassa meg jövömet!
Editha előrehajolt, ugy hogy arczát meg-láthatta a vízben; a fekete fonatok közé tű-zött virág a tábornokra látszott bőlintani, melyek szive mindinkább hangosan dobogott, s uralkodni kellett magán, hogy a gyöngéd alakot karjai közé ne ragadja.
— Látja, hogy fehérik ott lent valami, azok testvéreim a vizililiumok; felem intenek, hogy térjek vissza hozzájuk s meneküljek a hütlén emberek elöl.
— Mindenki hütlén, — én is Hallero kisasszony?
Gondolt-e Editha a komoly férfira, ki szívét neki ajánlotta, ki őt lótuszvirágjának nevezte? Tudta-e, hogy e kokett játék már hüség-törés? — Az öreg tábornokra nézve foly-tatta:
— Talán, — még nagyon rövid idő óta ismrem őt és — holnap már eltávozik. Milyen hamar el fogja felejteni a nagy világban a szegény jelentéktelen vizililiumot.
— És ha a legforróbb vágyam volna, hogy e vizililiumot örökre magaménak mon-djam, elhagyná-e hazáját és övét egy öreg em-berért?
A játékból komoly dolog lett, nagyon ko-moly. Editha elpirult, szive nyugtalanul vert; két sötét szem jutott eszébe s egy mély, ér-zelmes hangot velt hallani: »Édes, szeretett Lótuszvirágom!«
A tábornok mindkét kezét megfogta, s szenvedélyesen szorítva tartotta kezében, te-kintetét a teányra emelte, ki még mindig szóltalan állott mellette.

törvényhatósági bizottsági taghoz vissza-küldeni.
A további intézkedések ezután lesznek megtehetőek.
Debreczen, 1893. decz. 29-én tartott ülés-ből,
Márk Endre
küldöttségi elnök.

Dr. Balkányi Miklós
küldöttségi jegyző.

A kiállítandó kötelező nyilatkozat így hangzik:

... fogva alólított ezennel visszavon-hatlanul kötelezem magamat, hogy az egyhá-z-tér rendezése és a Stenczinger ház kisajátítá-sa költségeihez az esetben, ha a Stenczinger ház lebontása mátol számítva két év alatt befeje-zést nyer ... frt azaz ... frttal járulok. Ez összegnek felét fizetem, ha a le-bontás két éven túl, de három évnél rövidebb idő alatt nyer befejezést, ha azonban még 3 év alatt sem volna befejezve, az esetben sem-mit sem fizetek.
A fizetést a kisajátítást elrendelő jogér-vényes határozatnak velem közlése után 8 nap alatt teljesítem Debreczen sz. kir. város házi-pénztárába.
Debreczen, 1894. jan. 1.

Határidő-naptár.

- Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy-egyesület Otthonában.
- Sétahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.
- Színházi előadások kezdete este 7 órakor.
- Jan. 6. és 7. Hajtódvasadást az Ohaton.
- Jan. 8. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsá-gának havi ülése.
- Jan. 10. Békéssy László felolvasása a gazda-sági akadémiában. Este 5 ó.
- Jan. 13. Jogászhal az egyetem javára, a Bika szálloda dísztermében.
- Jan. 17. Kerpely Kálmán felolvasása a gazda-sági akadémiában. Este 5 ó.
- Jan. 17. Cszizmadia iparos ifjuság táncvigalma a Koronában.
- Jan. 20. A függetlenségi kör bálja a Korona vendégúljában.
- Jan. 20. Gazdaszok táncszestélye a »Bika« szálloda dísztermében.
- Jan. 21. Az iparos-kör táncvigalma a »Bika« szállodában.
- Jan. 24. Czajlik István felolvasása a gazdasági akadémiában. Este 5 ó.
- Jan. 27. Esküdtszéki tárgyalás. (Sztán Péter Ujlaki Antal ellen.)
- Jan. 27. Ács ifjuság bálja a Margit-fürdő tánc-termében.
- Jan. 27. A polgári kör bálja a »Bika« tánc-termében.
- Febr. 1. Üzletvezetőségi hivatalnokok bálja az egyetem javára a »Bika« tánctermében.
- Febr. 3. A kömives ifjuság táncvigalma a Margit fürdőben.
- Febr. 10. Esküdtszéki tárgyalás. (Veres Lászlóné Vértési Gyula és L. Hornyák Viktor ellen.)
- Febr. 10. Evang. fillér-egylet thea-estélye a »Bika« tánctermében.
- Febr. 10. Szűts Mihály felolvasása a gazdasági akadémiában. Este 5 ó.
- Febr. 11. A fodrász és borbély-segédék tánczvi-galma az egyetem javára.

Egy fényes rakéta sestetegre repült föl, a magasba, szét pattant s számtalan ragyogó go-lyók estek le a földre; nagy tetszészaj hal-latszott a társaság felől, mindinkább közeled-tek a hangok, s a szép leány még mindig hall-gatott.

— Editha, szót halkan a tábornok, az édes Undine a mai estén örökre eltűnik sze-meim elöl, vagy merészlehet-e egy öreg ember az ön bájos lénye birhatására gondolni? Fe-leljen, csak egyetlen egy szót!

A leány lehajotta fejét; a távollévő képe még egyszer feltűnt előtte; jó anygala intette, s ugy látszott, hogy a kisérteást el akarja uta-sítani.

Ujra egy rakéta szállott föl, ismét vörös tüzeső hullott a földre, s Editha egy díszes hölgy alakot velt látni a fényben: baronyru-hát és drága ékszereket viselt, leereszkedőleg mosolygott a sokaságra s alig hallhatóan sugta egy hang: »a tábornokné ő kegyelmes-ségd!«

A látomány eltűnt. Editha hideg borzon-gást érzett, de édesen és csábítóan mosolygott a mellette álló férfira és büszkén fölegyene-sedett.

— Ha egy bátor ember a vizi-tündért ki akarja vinni magának, ez szerelméért! min-dent elhagy és —
— Editha, Editha! hallatszott Ella hangja.

— A viszontlátásra! mondá a leány, s a tábornok következő percekben egyedül ma-radt a bengáli tűzfényben megvilágítva, forró szenvedélylyel és kimondhatatlan boldogsággal eltelve.

Valami fehérlett a földön; fölvetve és mint egy ifju szoritotta azt ajkához. A vizili-um volt, mely Editha hajából kiesett s mely-et az órától kezdve az öreg táborok szíven viselt.

III.

— Szegény, kedves gyermekem!
Egy öreg hölgy jószág arczczal hajolt egy zokogó fiatal leányhoz; részvételt igyeke-zett őt vigasztalni.

(Folyt. köv.)

Febr. 17. Esküdt-ségi tárgyalás Mannó Kálmán Pap-táncztermében.

Febr. 17. A zsebzár-táncztermében.
Febr. 23. Hangya-az Emke javára.

Ujdo

* Színház.

Strauss bájos zenéj közepes számú közö-ség előtt, ez alkalommal Juliska, színházunk nája, ez alkalommal szozta, mely legjobb orosz-lánrészt azonban ki bár jötek tekintet-hagyott fenn, de én vuzozott. Különösen előforduló magyar tást, ugy, hogy enek A közönség csak me-ben, a Sugár Arank elszereződött tollunk-ban T i s z a i t ille ház-igazgató szerep-felvonás kezdő jelen-művészi alakítását Peter (Eisenstein) je-ségben tartotta a k-szekben gyenge vol-beritong sem talála s-haritonjával nagy is-mét talozott, mig H-véd szerepét kifogás-mint játék tekinteté-l y a s i Paula és S-került, összjáték szá-Mór 50 éves jubileu-tartatott színházunk-nyával kezdődött C-A nyitányt a közö-n a zenekar a »H y közben a függöny-ben bemutatott »mennyi hőse, mely-geniusz babérral ka-szobrárt. A néma-ké-meg a közönség, P e c h y Kálmánt, Jókai »Gazdag szeg-letve életképe köve-megnyilatkozik a t o n « pezsgő kedé-rabban többnyire a-lálkozunk, kik közt-n e k adozunk elős-vagy jobban mond-ben nagyon józűnd- Julia, Andorfi, Kré-Ma »az arany em-génye, kerül színre.

Adózó D

folyamán a lakos-összesen 39,961 frt-tetett továbbá had-kr, fegyver-adóban 28 kr, idegen illet-tási költség 581 frt 312 frt 40 kr, járd-munka váltásig 6 frt. 3 kr.

A polgá

monffy Imre pol-jubileum alkalmából tot intézett a polgár-elrendelt, hogy a v-fel a nemzeti sze-intézkedésé folytán tott s a nemzeti v-városház épületén.

Hangve

tem és az Emke je-seny ügyében tegy-mely főbb vonások érdekesnek ígérkez-s megszabta a hel-tős hazafias célra-költsége, a helyar-ládi pályó 15 frt, felső páholy 6 frt, fr. II. r. támlásze-frt 50 kr., földszin-zárszék két első-1 frt. Számozott k-előjegyzéseket elfog-acz-utcazi (Vecsey a bizottság így áll-ada a 39. gyaloge-hegedű duo, előad-kisasszony és dr. e-őadjaik Márton I-zenetanár, Szell M-Endre, Galyasi Pa-zenetanár, Kövy F-Forrai András. — a »Tíz leány és e-násos operette, e Flóra urhölgy volt-szerepek is műked-és urak kezében még nincsenek vé-egy új cimbalom-vektező része, nég-möködésével. Rész-városi dalegylet is-először a nagy kö-tett magyar népdarabját, melynek hangversenyt való

Febr. 17. Esküszéki tárgyalás. (Csurka János és Mannó Kálmán Papp László ellen.)

Febr. 17. A zsidó ifjúság iskolájára a „Bika” táncsteremben.

Febr. 23 Hangverseny a debreczeni egyetem és az Emke javára.

Ujdonságok.

Színház. Tegnapelőtt a „Böregér”, Strauss bájos zenéjü operettje került színpadra, közepes számú közönség előtt. K. Kopácsi Juliska, színházunk állandó vendég-primadonnája, ez alkalommal Adél szobaleányt játszotta, mely legjobb szerepei közé tartozik. Az orosz-lánrészt azonban Sugar Arankát illeti, ki bár játék tekintetében sok kívánnivalót hagyott fenn, de énekrezseiben valóságos bravurozott. Különösen a második felvonásban előforduló magyar dalával ért el frappáns hatást, úgy, hogy énekét meg kellett ismételnie. A közönség csak most ismeri el, az utóbbi időben, a Sugar Aranka tehetségét, mikor már elszereződött tőlünk. A férfiak közül első sorban Tiszta István és a második sorban Frank fogház-igazgató szerepében, különösen a harmadik felvonás kezdő jelenetében, minden tekintetben művészi alakítást mutatott be. — Andorfi Péter (Eisenstein) józsi mókáival végig derült-ségen tartotta a közönséget, de az énekekre székben gyenge volt. Ferenczi azonban sehogy sem találta helye magát szerepében, bár baritonjával nagy hatást keltett. Krémer ismét tulzott, míg Puspökki a dadogó ügyvéd szerepét kifogástalanul játszotta. Úgy ének, mint játék tekintetében gyöngék voltak Galysia Paula és Solyom. A rendezés sikerült, összjáték szabatos volt. Tegnap Jókai Mór 50 éves jubileuma alkalmából díszelőadás tartott színházunkban, mely a zenekar nyitányával kezdődött Czapek Péter vezetése alatt. A nyitányt a közönség tapsa követte. Ezután a zenekar a „Hymnus”-t játszotta, mi közben a függöny felgördült s egy néma képlettel bemutatott Jókai színműveinek valamennyi hőse, mely apoteozisban a nemzeti geniusz habérllal koszorúzta meg Jókai mellszobrát. A néma képlettel három izben tapsolta meg a közönség, végül lámpák elé hívta Pechy Kálmánt, a képlet rendezőjét. — Ezt Jókai „Gazdag szegények” cz. színműve, illetve életképe követte, melyben több helyen megnyilatkozik a hajdani „Kakas Marton” pezsgő kedélye, eleven humora. A darabban többnyire az „Üstökös” alakjaival találkozunk, kik közt első sorban Hevesi nék adózunk elismeréssel, ki, Szüköl Makár, vagy jobban mondva Sanyaró Vendel szerepében nagyon józsiuen alakított. Püspöki, Lubrinicz Julia, Andorfi, Krémer, Kiss Irén jók voltak. Ma az arany ember, Jókai dramatisztik regénye, kerül színpadra díszelőadásul. (Sz. Z.)

Adózó Debreczen. Az elmúlt hó folyamán a lakosság által állami adó fejében összesen 39,961 ft 51 kr. fizetett be. Befizetett továbbá hadmentességi díj 265 ft. 56 kr., fegyver-adóban 4 ft., idegen adó 506 ft. 28 kr., idegen illeték 23 ft. 83 kr., végrehajtási költség 581 ft. 6 kr., parkamari költség 312 ft. 40 kr., járdá adó 513 ft. 67 kr., közmunka váltáság 6 ft. 80 kr., utadó 4565 ft. 3 kr.

A polgármester távirata. Simonffy Imre polgármester, ki most a Jókai-jubileum alkalmából Budapesten időzik ma táviratot intézett a polgármesteri hivatalhoz, melyben elrendeli, hogy a városkaza tetőzetére huzzák fel a nemzeti színű lobogót. — A főjegyző intézkedése folytán a rendelet végre is hajtott s a nemzeti színű lobogó vigan lobog a városház épületén.

Hangverseny. A debreczeni egyetem és az Emke javára rendezendő hangverseny ügyében tegnap d. e. értekezlet tartott, mely főbb vonásokban megállapította az igen érdekesnek ígérkező hangverseny programját s megszabta a helyarákat is. Tekintettel a kettős hazafias czélra és a multkorinál magasabb költségre, a helyárok következők lesznek: Csallád páholy 15 ft., első és középpáholy 10 ft., felső páholy 6 ft., I. rendű támlásszék 2 ft. 50 kr., II. r. támlásszék 2 ft., III. r. támlásszék 1 ft. 50 kr., földszinti állóhely 60 kr., emeleti zártszék két első sor 1 ft. 20 kr., a többi sor 1 ft. Számozott karzat 50 és 40 kr. Jegyekre előjegyzéseket elfogad Mark Endre ügyvéd, piac-utcai (Vecsey-ház) irodájában. A műsorból a bizottság így állította össze: Nyitány, előadja a 39. gyalogezred zenekara; zongora és hegedű duo, előadják: Degenfeld Anna gróf kisasszony és dr. Puky Endre; vonós oktett, előadják Marton Imre ügyv., Friedman József zenetanár, Széll Marianna kisasszony, Puky Endre, Galyasi Paula kisasszony, Hitesi Lajos zenetanár, Kövy Lajos bankigazgató és dr. Forrai András. — A műsor egyik száma lesz a „Tíz leány és egy férj se” című egy felvonásos operette, melynek főszerepét Bernáth Flóra urhölgy volt szíves elvállalni. A többi szerepek is műkedvelő hölgyek, kisasszonyok és urak kezében lesznek, de ezek személyére még nincsenek végleges dispoziciók. Erkelnek egy új czimbalom oktetttje lesz a műsor következő része, négy hölgy és négy ur közreműködésével. Részt vesz a hangversenyben a városi dalegylet is, mely ezuttal mutatja be először a nagy közönség előtt az általa hirdett magyar népdal pályázat első díjat nyert darabját, melynek szerzője Lányi Ernő. A hangversenyt valószínűleg valami csinos előkép

csoportozat zárja be. Ez iránt azonban végleg csak ezután határoz a rendezőség. Pechy Kálmán színházi főrendező fölkerült, hogy hét-főig az előképekre nézve tervezetet készítsen. Ezt ő szívesen magára vállalta.

Sebesi Jób, a magyar irodalom reményteljes ifju munkása, a debreczeni vasuti üzletvezetésig hivatott, Erdélyben, hol betegsége ellen gyógyirt keresett, elhunyt. Debreczeni időzése alatt megnyerte mindannyiunk szeretetét s halálának híre őszinte részvételt tölti szívünkét Ravatalára pályatársai díszes koszort küldtek.

Tanulók a mulató helyeken. Hevesvármegye törvényhatósága a 15 éven aluli, vagyis tanköteles korban levő gyermekeknek a korcsmák látogatását tiltotta egy szabályrendeletben, melynek másolatát a kultusz-miniszter most a kir. tanfelügyelőségnek oly felhívással küldi meg, hogy tekintettel a szabályrendeletben foglalt intézkedésekre, a népnevelés, a közérköltés és a közegészség s ezekkel kapcsolatban a nép anyagi és szellemi jólétére vonatkozólag várható üdvös hatásra, — a kir. tanfelügyelőségnek hassanak oda, hogy a vármegyék és eszmét megújító téve, hasonló szabályrendeletet alkossanak.

Jókai az iskolákban. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1893. évi 60.755. sz. a kelt rendelete a „Jókai Mór 50 éves iró működésének örömmünnepe” című füzet terjesztése tárgyában. Valamennyi kir. tanfelügyelőségnek az „Eötvös-alap országos tanítói egyesület” Jókai Mór iró jubileuma alkalmából „Jókai Mór 50 éves iró működésének örömmünnepe” című s jó képekkel illusztrált füzetet ad ki, melyben a koszorus iró önéletrajza kívül az ifjúság számára írt legjellegesebb olvasmányait is közli, s a mely bőséges anyagot fog szolgáltatni ünnepies előadásokhoz s a hazafias érzelem apólasára a tanuló ifjúságnak és a népnek is. A három nyomtatott irve terjedő füzetet az igazgatók és tanítók 26 krért árusíthatják, s a tisztá jövedelem a Magyarországi Tanítók Háza javára fog fordítani. Felhívom a kir. tanfelügyelőséget, hogy tekintettel az említett körülményekre, ezen füzet terjesztését az iskoláknak melegen ajánlja Budapest, 1893. évi december hó 22-én.

25 éves jubileum. Az első magyar ált. biztosító társaság helybeli főgynökségének tisztviselőjára sz, családias jellegű ünnepélyt tartott csütörtökön este. Ugyanis derék tisztviselő társuk Schwarcz Vinczének volt 25 éves szolgálati jubileuma, mely alkalommal az „Angol királyné”-ban banquet rendeztek. Jelen voltak az „Első magyar” és „Magyar Francia” helybeli főgynökségeinek tisztviselőin kívül Hexedüs Dániel az „Első magyar” szatmári és Sugar Pál a kassai főgynökség tisztviselője, továbbá Kiraly Dezső m. kir. honvéd huszár hadnagy és ifj. Ormódy Lajos. Az első felköszöntőt Ormódy Lajos tiktár mondotta a jubiléusra, ezután Markovits Károly tisztviselő olvasta fel az üdvözlő tavrakat és leveleket. Schwarcz Vincze meghatóttan válaszolt ezekre, megköszönte tisztviselő társai jóindulatát és kerte őket, hogy jövőre is tartssák meg őt barátságukban. Ezután megkezdődött a toasztok árja. Felköszöntőt mondatok: Hrabovszky Imre, Koncz Elek, Baesó Bálint, Sugar Pál, Markovits Károly, Baesó Ferencz, Hegedüs Dániel, Fuchs Izidor, Martinek Ferencz és Lengyel Sándor. A szép ünnepély, melyen a Magyar testvérek zenekara játszott, a késő éjjeli órákban ért véget.

Hirtelen halál. Faragó Mihályné koldusszony tegnap este a hideg ellen bekerékedett Szanka Józsefné cigányasszonynak a cigányországon levő 2900 sz. házába. A háztulajdonosnő készséggel engedett a kérésének s a koldus asszony meghuzódott a konyhába. A háziak azonban reggel halva találták a fekhelyén. A szélhűtésben elhalt koldusnő hulláját beszállították a közokházba.

Bál az egyetem javára. A magyar kir. államvasutak debreczeni üzletvezetéségének hivatalnokai testülete a Debreczenben letesítendő egyetem javára folyó évi február hó 1 én az „Arany-Bika” szálloda dísztermében zártkörű táncestetlyt rendez. Kezdete este 1/2 8 órakor. Belépti jegy egy személyre 3 korona, család jegy (nem több, mint 4 személyre) 8 korona, páholyjegy (szintén nem több, mint 4 személyre) 10 korona. Páholyba lépőknek személy jeggyel nem kell ellátva lenniök. Felüfizetések köszönettel fogadotnak s hirlapilag nyugtatotnak. Jegyek váltóhatók Szentkirályi Tivadar, László Albert és Reisz Lpót urak üzletében és este a pénztárnál.

A szabadon bocsájtott Lukácin. Budapest, jan. 4. Lukács László, mint értesülünk, december 27-ik óta már nem szívja a löportárdülőt foglalt levegőjét, mert e napon feltételes szabadlábra helyezték. Az igazságügyminiszteriumból viszont arról értesülünk, hogy a feltételes szabadlábra bocsátás decz. 30-án adatott ki. A kormány ugyanis tartva attól, hogy Budapest maga mellett tüntetést rendezhet, jöllehet büntetése csak februárban járt volna le, szabadon bocsátotta. A Vadaskürt vendéglő egyik helyiségében mégis szűkebb körülvaczóiban részesítette az odaszegregelt román tanuló ifjúság Lukácsot, ki a Serbán Miklós országgyűlési képviselő oldalán (!) jelent meg.

Lukácsot egyik régi ismerőse meglátta és így szólt hozzá: Nohát főtisztelendő ur, már kiszabadult?]

Lukács így felelt: Hála Istennek és a magyar kormány szovinizmusának, igen!

Az ügyvédi kamarából. A debreczeni ügyvédi kamara választmánya dr. Bikos Imre debreczeni ügyvédet az ügyvédek névjegyzékéből saját kérelmére kitörölte.

Sétahangverseny. A katonai zenekar holnap d. u. 4 órakor a Margit-fürdőben sétahangversenyt rendez, a következő műsorral: 1. Induló 2. „Halledzi”, francia polka Wágner-től. 3. „Belisár”-nyitány. Donizetti-től. 4. Bécsi polgárok”, keringő Ziehrertől. 5. Egyve eg Verdi operából, Faulwetter-től. 6. Magyar változatok, Eckhardt-től. 7. „Garnison quadrille”, Czapek-től. 8. „Az andaloujai torredor”, Rubinstein-től. 9. Egyveleg a „Tengeri rablók”-ból, Sullivantól. 10. Induló.

A jogász-bálra, mely jan. 13-án tartatik meg a Bika-szálloda dísztermében, javában folynak az előkészületek. A városkaza és a kaszinó épülete közt — fővárosi divat szerint — zsinogre függesztett zászló hirdeti a bál napját. A rendező bizottság iródját a Bathány-utca 2156. sz. házból a Bika-szálloda 1-ső számú szobájába helyezte át, hol a jegyek már kiválhatók s minden megkérésék ide intézendők.

Katonaügy. A katonai létszám az elmúlt hóban városunkban a következő volt: Közöshadseregbeli katona volt 990. — 154 lóval. Honved volt 638. — 135 lóval. Utó állításra megjelent idegen illetőségű 2 ember. Előfogott adatolt 1.

Jókai-ünnepély tartott ma d. e. 10 órakor a felsőbb leányiskolában, hol a növendékek mutatták be hódolatukat a nemzet nagy költője irányában. A hazafias ünnepély minden tekintetben szépen sikerült s a szereplők általános elismeréssel találkoztak.

Iparügy. A rendőrökönjátanyság, mint I. foku iparhatóság által külfömből iparágak önálló gyakorolhatására 21 egyen látattott el iparigazolvánnyal. Munkakönyv kiadott 69 darab.

Csendélet. Az elmúlt hóban a rendőrség által lestartoztatott lopásért 15, rendőri kihágásért 120 egyen. Ezek közül az illetékes kir. bíróságoknak adatott 15, a rendőrség által megbüntetettet 120. A városról eltolonczoltatott 29 csavargó.

Köszönet-nyilvánítás. Mindazon igen tisztelt rokonok és jó barátok, valamint a n. é. közönség azon tagjai, kik feledhetetlen jó édes anyánk, özv. polgár Balogh Péterné temetésén való megjelentésükkel bánatunkat enyhítették, fogadják ez uton is szívből jövő őszinte köszönetünket. Debreczen, 1894. jan. 6. A gyászoló család. (E köszönet-nyilvánítással kapcsolatban 20 kr. vettünk, melyet az egyetem javára nyitott gyűjtő-ívrünkre folyjegeztünk. Szerk.)

Befűzött kisasszonyok.

Egyik aggiegény munkatársunk írja az alábbi sorokat:

„A mythológiában tanultuk, hogy az első asszony Vulkan kalapácsa alól került ki és mert valamennyi Isten egy-egy adományal megajándékozta, Pandorának nevezett el.

Pallástól kapta a bölcsességet; Apollótól a zenemesterséget tanulta; Mercurtól ékesszólást, Vénustól szépséget s a többi Istentől egyéb jó tulajdosságokat kapott.

Eddig tehát minden rendben lett volna, ha Prometheusnak eszébe nem jut egy embert készíteni, kit hogy megelevenítsen, a mennyekből tüzet lopott, mi által Jupiter haragját magára vont.

Jupiter, hogy őt megbüntesse, Pandora által egy lepecsételt szelenczét küldött neki, — de Prometheus élve a gyanuperral el nem fogadta, ekkor Jupiter a szelenczét Prometheus sógornőjéhez küldötte, ki asszonyi kíváncsiságának engedve, azt kinyitotta, mire a benne levő bajok és kellemetlenségek számtalan faja elepte az embertséget s midőn a szelenczét elkéssve bezárta, csak a remény maradt benne.

A remény tehát a szelenczében maradt, de mi hullott ki belőle?

Mindent elsorolni hosszadalmas lenne, de hogy köztűtük volt a jelenkor divatának baczillussa, az bizonyos — a XIX. századbeli papák és férfiak szomorúságára.

Miert éppen a jelenkor férfaira! Mert egykoron a divat egy-egy korszakot alkotott; egy ruhát tehát addig lehetett viselni, a mig szép volt, most pedig évnegyedenként változik a divat, s vele együtt a ruha.

De a divatnak arányaitai vannak, melyek az átmenetet egyik évtől a másikig követik: kézzelfogható tehát, hogy egy évben 3 ruha nem elég, ha hozzá tesszük, hogy a nap különböző szakaszaiban más-más öltözékben kell megjelenni s a valódi elegancia egy egy évadra több ruhát is ír elő.

Szegény papák, szegény férfiak!... A modern széprend ruházkodása első sorban tehát látszólag pénzkérdés, de csakis látszólag, mert vannak oly kinővései, melyek alacsonyabb az egészséget, ezek között kimagaslik a valódi vagy derekűző — magyarul a mider.

Pirulva kell fölemlitünk, hogy a közép-korban az udvarbeli lovagok fűztek magukat, de a mi kedves leányaink és asszonyaink — tartozzanak azok a társadalom bármely osztályához — kivétel nélkül fűzik magukat.

A folytonos fűzés következményei pedig,

a hyteria alatt ősmert betegségek légiója. Szegény modern Pandorák...

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Szombaton, jan. 6-án, Jókai Mór jubileuma alkalmából:

Arany ember. — Jókai dramatizált regénye. — Vasárnap, jan. 7-én:

Kis madaram. — Gerő Károly népszínműve. — Hétfőn, jan. 8-án és kedden, jan. 9-én:

Gascognei nemes. — Operette. — Szerdán, jan. 10-én:

Fedora. Dráma, Daróczi Ilka fölléptével.

A kiadóhivatal üzenete.

Házassági ajánlat. Ma Debreczenből, a következő címzésű levelet vettük: „A Debreczen” című helyi lap jan. 4-ik számában megjelent házassági ajánlatra. Mintán ilyen hirdetés lapunkban nem jelent meg, mert mi házasság-közvetítőnek se ingyen, se pénzért föl nem esaphtunk, kérjük a levél iróját, hogy leveleinek átvétele végett kiadóhivatalunkban 3 nap alatt jelentkezni sziveskedjék.

Kövecses József urat, ki egy meg nem jelent nyilrtéri közlemény díját kiadóhivatalunknál előzetesen lefizette, tisztelettel fölkerjük, hogy pénzének átvétele, vagy hová fordítása iránt intézkedni sziveskedjék.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatózsde. Hivatalos jegyzések január 5. — Buza ószre 7.71 pénz, 7.72 áru, tavaszra 7.49 pénz, 7.40 áru.

Tengeri 1894. máj.—jun.—ra 4.98 pénz, 5.— áru. Zab tavaszra 6.72 pénz, 6.74 áru. Káposztarépeze aug.—szept. — — pénz. — — áru.

Főszerkesztő: Szinay Gyula.

Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

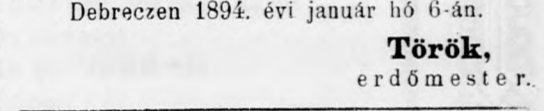
19 — sz. 1894

Árverési hirdetmény.

Savóskut erdőn levő ötv. írtás galy f. 1894 évi január hó 10 ike azaz szerdán d. e. 9 órától kezdve folytatólag pénteken délig árveresen el fog adatni.

Gyülekezés a jelzett napon a savóskuti vadászlaknál. Debreczen 1894. évi január hó 6-án.

Török, erdőmester.



Szíves tudomásul!

A közelgő farsangra nagy választékban érkeztek raktárra:

Báli szövetek, színes selymek,

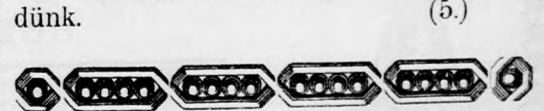
Francia Voile-ok, Atlas, Satin és Batistok, továbbá

legyezők, virágok, csipkék, Báli belépők,

melyeket igen olcsón árusítunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN RÓZSATÉR. Mintákat kívánatra készséggel küldünk. (5.)



PIRSZÉN (COAKS.)

fűtésre és kovácsok részére házhoz szállítva ajánl a

Légszeszgyár igazgatósága

DEBRECZEN.

A Richter-féle Tinct. Capsici comp.
Horgony-Pain-Expeller
 elnevezés alatt igen jó hírnöknek örvend.
 Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi köszvény, csúsz és tagszaggatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólóg emlékeztető hozzá.
 Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb házi-szer általában kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.
 Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő házi-szernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony” védjegyre ügyelendő, nehogy utántzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonyval ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerháza: Richter gyógyszerháza „az arany oroszlánhoz” Prágában vagy Torók József gyógyszerészhöz Budapesten.

Hirdetmény!

V. b. Wertheimer Leopold debreczeni eczetgyáros csőd-tömegehez leltározott és nagyváradi utcái 2211 sorszámu házána elhelyezett eczetgyári felszerelések, — szivattyúk, hordók, dezsák, mérlegek stb. továbbá 2 ló és szekér, irodai felszerelések, házi butorok és egyéb ingóságok a folyó 1894 évi január hó harminczadikán délelőtt 9 órakor a helyszínen megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett fognak adatni.

Ugyanezen ingóságokra, esetleg csak az eczetgyári felszerelésekre az árverés megkezdéséig előírt tömeggondnoknál zárt ajánlatok és tehetők; mely zárt ajánlatok felbontása és elfogadása vagy visszautasítása felett a csőd-választmány fog határozni.
 Az érdeklődők közelebbi felvilágosítást alulírt tömeggondnoknál nyerhetnek.

(111) **Dr. Megyeri Pál,** ügyvéd,
 mint vb. Wertheimer Leopold csőd-tömeggondnok.
 Debreczen Széchenyi-utca 1778 sz.

KARDOS LÁSZLÓNÁL
 KOSSUTH-UTCA.
 SMYRNA
 szalon szőnyeg
 AXMINSTER
 SZALON SZŐNYEG
 BÁRSZONY
 SZALON SZŐNYEG.
 Szőnyegek ebédli, háló- és gyermekszobába.

Eladó kaszáló.
 A fansikán, egy tiz és fél boglyás kaszáló, kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó, értekezhetni Sz.-Anna-u. 1540. sz. a. ifj. **Boros Lászlóval.**
 (273.) —3.

COGNAC
Czuba-Durozier & Co.
 francia cognacgyár
PRONONCIATOR.
 Vezérügynökség
 Ruda és Blochmann Budapest és Bécs.
 Mindenhol kapható.

TIROLI-LODEN
 ELSŐ BESZERZÉSI FORRÁS
BAUR RUDOLF
 Különlegességi üzletében **INSBROCKBAN** (Tirol) Rudolfstrasse 4. sz. a. Kész haveloch-ok, joppkák, stb. vízmentes téli öltönyök
Turista felszerelések nagy választékban.
TIROLI HÖLGY LÓDEN-ből méterenkint is elárusítva.
 538. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

GRÓF ESTERHÁZY GÉZA-FÉLE
cognacgyár-részvénytársaság
 BUDAPESTEN.
 Teljesen befizetett részvénytőke **640.000 korona.**
 Az osztrák-magyar birodalom egyik legnagyobb cognacgyára
ESTERHÁZI COGNAC
 tiszta borból, idegen anyagok hozzákeverése nélkül készült és ezért a közönség kedvenc itala.
 Több ezer elismerő nyilatkozat. Diszoklevél, aranyérem s díszkereszttel kitüntetve.
 Legelőkelőbb orvosi tekintélyek által ajánlva kapható Debreczenben Aron Miksa, Aron Manó és társa, Csanak József, Rickl József Zelmós, Geréby Fülöp, Leidenfrost Armin, Szabó Zsigmond, Varga Lajos, Parthy Ferencz, fogyasztási és italadókat bekezelő polgári szövetkezet, Poszert János, Balogh Béla és minden nagyobb üzletben.
 (481)

CSANAK JÓZSEF
 fűszerkereskedése **DEBRECZENBEN.**
 Ajánl legjobb minőségű **FÜSZERÁRUKAT.**
 Legfinomabb **Ananász-, Jamaika-, Cuba és braziliai RUMOT.**
 Kitűnő minőségű **Orosz-Caraván és Pecco-theát, Theasüteményt.**
Magyar és Francia Pezsgőbort
 a legjobb nevű gyárakból.
Bel- és külföldi fehér és vörös csemege bort.
 Dr. Szabó Gyula-féle valódi **TOKAJI ASSZÚ-BOROKAT.**
 Legfinomabb magyar és francia
COGNACOT.
 Kiváló finom schweizer Csokoládét, csokoládé-bonbont és salon-czukorkákat.
Válogatott szép MARONIT.
 Ementhali, Strachino, Gorgonsola, Parmai, Imperial, Hagenbergi, Groy és Monori vadász csemege sajtot.
TÖBBFÉLE CSEMEGE-HALAT,
 u. m.: francia Sardinia olajban
 Angolna, Borshal (Anchovis), Sprotten, keleti-tengeri Hering, tengerirák stb.
 valamint minden itt fel nem sorolt
csemege árukat
 a legjutányosabb árban.

COGNAC JPARC
 Részvénytársaság
 BUDAPESTI CZÉG
KORONA-COGNAC
 ja az élelmiszerek egészségügyi szempontból való nemzetközi kiállításán a bíráló bizottságtól különös megemlítéssel a
nagy DISZOKLEVELET
 kaptá, oly kitüntetés, melyet kivüle csak még egy francia ház mutathat fel.
 Kapható **DEBRECZENBEN:** Csanak József, Rickl József Zelmós, Geréby Fülöp, Lusztig Károly, Leidenfrost Armin, Szabó Zsigmond, Varga Lajos, Kun József, Rosenthal Dániel, Party Ferencz, Kohn Lajos, Fogyasztási és italadókat beszedő polgári szövetkezet, Aron Manó és Társa, Poszert János, Kátz Lajos, Riesz Lipót, Baboichay Béla (448.) Dömök Béla uraknál.

Előfizetési árak

helyben, vagy postán küldve	
Egész évre	10 f.
Félévre	5 f.
Negyedévre	2 f.
Száz óra	1 f.

Egyes szám 4 f.

lap szellemi részét illető minden jog fenntartva és szerkesztőségbe (Főtitkárság) bérmentve küldendő.

Előfizetési hely:
 Főtér K. Lajos könyvkereskedés és a kiadóhivatalban. (Főtitkárság)

Beteg szívek,
 Ki ne tapasztalja modern tudomány és a társadalmi sokat idézett fel, nem volna hü és misitalan program szer, a ragyogó lékul estek volna, tató, ujtó, teremtő a világegyetem mellett is épp a tása, felhasználás ezzel kecsgető újabb korszakána leginkább az emb magokban a lelki lassúsággal átfejlő az emberi társada feltűnő szimptomái.
 Ok és okozat üvé tartozásának s a kutató elme zódéssel tüntethet nyatlásának okául dala az emberi s hát beteg s ebf elfogadott s a sz szolgáló erkölcsi vonatkozó társad többször hatályon.
 Amily mérv természet alkotó mérvben halad a desében s minél processzus az en rodásában, annál hetési viszonyok beri érzelmek eszközei s a kihal.
 Részemről molysággal emlé azokról a hírlapi a vallástalanság hatóság terén ol zanatokra hivatka érzelmek ápolása fáradozás, napjai s törekvésében m

A „DEBRECENI”

A KUR

Itta: M
 A mikor a pö vonat s az unalom kon: a szájában tollas pörge kalappa ronon pönögi Kuru vörös ábrázata epe mint azelőtt s a sze levegőbe, a mint cse előtte. Egyszerre, eg a vonatot, a hivat senkit és semmit k zürzavaros összevis nyugodtan hagyta.
 Azt hiszem, h dent, de nem gond ha megkérdezték v gok sorrendjében, laszolni.

A kézitáskám a jegyem messze, a czélya nem az a leugroitam a vonat Gergő fele, miham szemben.
 Mikor rá né ki s látszott, hogy gát. Kénytelen vol s egy csomóban ő s jön a helyzettel, te, a ki őt nézi; barátságos mosoly bizonyosan valami Pár percz te latságban, ó reá n